

Collaborar sco avantatg

Treis casas da tgira en Surselva ein sedecidas da cooperar

■ (anr/ac) Las treis casas da tgira, il Da casa Val Lumnezia a Vella, la Casa s. Martin a Trun e Puntreis a Mustér uneschan las forzas denter auter ella formaziun. Dapi in onn exista ina cooperaziun e la sonda vargada ein ils tgamuns dallas casas da tgira stai presents agl'emprema gi da formaziun communabel a Vella.

Treis casas da tgira en Surselva han lantschau avon in onn ina cooperaziun per colaborar pli stretg principalmein quei che pertucca la fomaziun. La sonda vargada ein las 14 emprendistas che frequentan la scolaziun dad emploiada specialisada da sanadad seradunadas ella casa da tgira Da casa Val Lumnezia a Vella per ina formaziun communabla. Igl ei stau l'emprema ga che las emprendistas dallas treis instituziuns ein seradunadas sut in tetg. E cun quella formaziun communabla vulan las treis instituziuns cuntinuar e quei regularmein ina ga per meins mingamai en roda en ina dallas casas da tgira. Ils meinacasa dallas treis instituziuns, *Diego Deplazes* da Puntreis a Mustér, *Donat Nay* dalla Casa s. Martin a Trun e *Retus Giger* dil Da casa Val Lumnezia a Vella han puntuau a quella caschun da buca sulet colaborar quei che pertucca la scolaziun interna dad emprendistas ed emprendists, mobein da profitar ulterieuramein dallas stentas communablas enteifer il management da qualitat, la cumpra da material e sil sector dalla informatica. Ils tgamuns dallas treis instituziuns vesan lur cooperaziun buca sco concurrenza allas stentas da Sana Surselva da coordinar il sector da sanadad en Surselva. Els ein dil meini che lur iniziativa seigi plitost lavur da pionier enteifer las instituziuns da tgira, ina lavur che possi la finfinala

Ein seradunai a Vella per igl'emprema gi da scolaziun communabel: Ils menaders dallas instituziuns Da casa Val Lumnezia, Casa s. Martin e Puntreis cun las responsablas da tgira e da scolaziun e las emprendistas.

FOTO A. CADONAU

era vegnir d'engrau a Sana Surselva e las ulteriuras casas da tgira en Surselva.

Avantatgs per instituziuns ed emprendistas

Dalla partida la sonda vargada ein era stai ils responsabls per la tgira dallas treis instituziuns. *Renata Michel* dalla Casa s. Martin sco *Angelica Arpagaus* dil Da casa Val Lumnezia ed *Edwin*

Wipfli da Puntreis da Mustér vesan gronds avantatgs ella formaziun communabla. Els han puntuau che mintga instituziun possedi certas fermezas e cumpetenzas pli extendidas sin in ni l'auter sector dalla tgira. Aschia sappien las persunas en scolaziun profitar viceversa. E pigl auter ein ils responsabls per la tgira satisfatgs dil brat dad experienzias e da meinis. La formaziun

communabla pertucca buca sulet las emprendistas ella scolaziun dad emploiadas specialisadas da sanadad, mobein era las emprendistas en la formaziun dad assistentas socialas sco la scolaziun interna per igl'entir personal da tgira. En tut ein actualmein 22 persunas en scolaziun en las treis casas da tgira. Porscher ina buna scolaziun ei impurtont per las treis instituziuns, sco

quei ch'ils meinacasa han puntuau. Actualmein han els buca problems dad anflar emprendistas en la formaziun dallas emploiadas da sanadad. Las instituziuns fussen secapescha era promtas da prender en piazza giuvens emprendists. La professiun da tgira ei per gronda part ina clamda da dunnas. Suentier igl'emprendissadi bandunan differentas emprendistas las instituziuns aschia che la tscherca da personal ei adina in tema ellas casas da tgira.

Alla tscherca da personal

Principalmein personal diplomau cun ina scolaziun specialisada superiura ei tschercaus. 15 pertschien dil personal dallas casas da tgira ston esser en possess da quei diplom, 25 pertschien emploiadas specialisadas da sanadad e 60 pertschien personal d'assistenza. La porschida interna per ina scolaziun specialisada fust d'engrau per porscher al personal perspectivas professiunalas, han ils treis meinacasa puntuau. Quella scolaziun basegna denton in concept correspundent. Momentan vegnan fatg differentes sforzs ellas instituziuns per possibilizar ina scolaziun sin quei nivel. En tut porschan las treis instituziuns buca meins che 240 plazzas da lavur e valan cheutras sco impurtonts patrums en Surselva. Il resun davart dallas emprendistas che han frequentau l'emprema formaziun communabla porschida dallas treis instituziuns ei staus surprendents, sco quei che las duas responsablas per la formaziun enteifer il Da casa Val Lumnezia, *Marie-Theres Riedi* e *Rachelle Hunger*, han dau d'entellir. Ellas partan la piazza cumpleina scaffida dil Da casa Val Lumnezia aposta per la scolaziun.

Aventuras sut tschiel aviert

A Laax han aventuriers presentau ad ina giuria lur scopertas fatgas sin vias puleinas

■ (anr/ac) La destinaziun Flem/Laax/Falera scuviera l'aventura. Dus eveniments ein sedecicai independentamein ad activitads sportivas ed aventuras sut tschiel aviert la fin dalla jamna vargada a Laax/Murschetg.

Discovery, il num regorda enzaco al cosmos sco per exempel alla astronav dalla seria americana Star Trek sin viadi instellar ni alla nav spaziala americana da medem num. Ils Discovery Days a Laax han giu da far nuotzun cun viadis interstellars, sco quei ch'il directur turistic dalla Flem/Laax/Falera management SA, *André Gisler*, ha explicau il vendergis vargau a Laax/Murschetg, cun aventuras terrestras tonpli. Als Discovery Days dalla fin dalla jamna pasada ein stai envidai aventuriers da tuttas uisas da s'exprimer avon ina giuria davart lur experienzias extraordinarias. Igl'impuls principal per porscher quella plattafuorma empau speciala ei vegnida dad *Andi Hutter* e sia explora, ina interpresa ch'organisescha en Svizra referats en tun e maletg davart interessantas expediziuns ed experienzias ordencardens meins enconuschents. Hutter ha, a caschun dall'avertura dil gis da descuvierer il vendergis vargau, explicau sia finamira da possibilizar ad aventuriers ed aventuriers nunenconuschents da sepresentar ad in publicum. Sin l'invitaziun seigien buca meins che 120 divers fotografas, aventuriers e perscrutaders s'annunziai per astgar sepresentar a publicum e giuria als emprems Discovery Days a Laax. Da quellas 120 annunzias han Hutter e ses conorganisaturs selecziunau 17 che representan ina vasta tematica dalla aventura. Denter quellas sesanflan buca sulet aventu-

ras da viadis en tiaras lontanias, mobein era projects da perscrutaziun sco quella dalla scienziada da cumportament *Lydia Möcklinghoff* e sias enconuschentschas dil magliafurmicas grond da casa egl uaul tropic dalla Brasilia. Ni l'aventura dad *Anne Knödler* e sias ulteriuras quater cumpognas e cumpogns da viadi. Tuts students d'art che han suenter lur scolaziun vuliu bandunar il balcon da lur veta, sco l'aventuriera ha sezza explicau a Laax. Parti cun töfs dalla marca russa Ural ein els viagiati 45 000 kilometers sur treis continents per arivar suenter dus onns e miez ils 10 da schaner 2017 a New York. Ton Möcklinghoff sco Knödler han presentau lur aventuras a Murschetg el Riders Palace. Hutter ha fatg attent als 20 000 francs a disposiziun per undrar las meglieras presentaziuns definidas dad ina giuria. Gest Knödler e ses cumpogns da viadi han astgau retscheiver il premi per la megliera presentaziun als emprems Discovery Days da Laax. Ina secunda ediziun ei gia planisada per igl onn proxim.

L'aventura Laax/Flem/Falera

Il directur dil management turistic da Flem, Laax e Falera, *André Gisler*, ha el ravugl dils Discovery Days lu era tschintschau dad in niev publicum en mira alla destinaziun. El ei numnadamein perschuadius che la Surselva porscha sezza avunda pusseivladad per aventuras da tuttas uisas. Il directur turistic vul slargar l'enconuschientscha sefermada el maletg d'ordvart dad ir cun skis e da viandar ella regiun dalla Arena Alva. Gisler ha stipulau diversas ideas e visions co far attent alla aventura indige-

na in publicum alla tscherca da dapli che la semplera recreaziun dil trot dil mintgagi passentaus da grondas roschas avon il finistrel digl'ordinatur. Alla davosa fin dalla jamna ei sepurschida a Laax/Murschetg la pusseivladad da fuffergnar ella aventura sut tschiel aviert. Silmeins quei che pertucca igl equipa-

ment. L'interpresa Transa cuarcla ils bagens per igl'equipament per l'aventura personala en diversas filialas en Svizra viers ina clientella carschenta. E quella interpresa ha festivau la fin dalla jamna siu 40avel onn d'existenza ed envidau clientella e furniturs ad in Outdoorfestival cun diversas porschidas egl int-

schess da Flem, Laax e Falera e sedivertir e durmir en tenda en in aschinunau camp da basa a Murschetg. Per la publicitad ha l'interpresa organisau ina fiera dad equipament el ravugl dil Rockresort. Diversas interpresas han presentau leu lur porschida per l'aventura sin trutgs e flums.

Laax/Flem/Falera vul promover l'aventura. Per exempel cuschnar cun *Rebecca Clopath* cun ingredienzias sulet dalla natira. Stau pusseivel la fin dalla jamna vargada sin invit dad in Outdoorfestival.

FOTO R. THOMI